

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД – ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ

УТВЪРДИЛ:
АДМ.РЪКОВОДИТЕЛ – ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РС-ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ.....
/ДИЯНА ПЕТРОВА/

**ПРАВИЛА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ
ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ НА ВЕЩИТЕ ЛИЦА В РАЙОНЕН СЪД ГРАД ВЕЛИКИ
ПРЕСЛАВ**

Настоящите Правила са изготвени на основание НАРЕДБА № Н-1 от 14.02.2023 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица /наричана за краткост „Наредбата“, Глава 21- „Вещи лица“ от Закона за съдебната власт и Наредбата за командировките в страната.

В Правилата са застъпени условията и реда за определяне възнагражденията на вещите лица назначени по наказателни, граждански, административни и изпълнителни дела, както и направените разходи за използваните материали, консумативи, пособия, технически средства, машинно и компютърно време и др. разходи, пътни, дневни и квартирни.

I. ВЕЩИ ЛИЦА

Изплащането на възнаграждения на вещите лица в Районен съд-Велики Преслав се извършва съгласно НАРЕДБА № Н-1 от 14.02.2023 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

1. Условията и редът за определяне възнагражденията на вещите лица се прилагат за експертизи, назначени по наказателни, граждански, административни и изпълнителни дела.

2. Вещото лице има право на възнаграждение за извършената експертиза, както и направените разходи за използваните материали, консумативи, пособия, технически средства, машинно и компютърно време и други необходими разходи.

3. На вещото лице, включително и когато е служител на МВР, се заплащат разходите за пътни, дневни и квартирни, необходими за изготвяне на възложената експертиза, от органа, назначил експертизата, съгласно размерите, предвидени в Наредбата за командировките в страната, приета с ПМС № 72 от 1986 г. (ДВ, бр. 11 от 1987 г.), и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с ПМС № 115 от 2004 г. (ДВ, бр. 50 от 2004 г.).

3.1. Пътни, дневни и квартирни пари се заплащат за всяко явяване на вещото лице пред органа, назначил експертизата, или пред органа, който го е призовал в едномесечен срок, считано от разпореждането на органа за изплащането им.

3.2. Разходите за пътни, дневни и квартирни, необходими за изготвяне на възложената експертиза, могат да бъдат изплатени на вещото лице и авансово с писмено разпореждане на органа, назначил експертизата.

4. При явяване на вещо лице и отлагане на делото по независещи от него причини на същото освен разходите се заплаща и възнаграждение в размер не по-малко от 40 лв.

4.1. При явяване на вещото лице пред съда за изслушване по изготвена в досъдебната фаза на наказателния процес експертиза освен посочените в чл. 19, ал. 2 от Наредбата разноски, се заплаща възнаграждение не по-малко от 40 лв.

5. Когато за извършването на експертиза е определено вещо лице, което е служител на МВР, органите, назначили експертизата, заплащат на министерството направените разходи за труд, консумативи и режимните разноски.

6. При определяне на възнагражденията органът, възложил експертизата, съобразява и преценява:

1. сложността и спецификата на поставените задачи;
2. компетентността и степента на квалификация на вещото лице;
3. времето, необходимо за извършване на експертизата;
4. обема на извършената работа;
5. необходимите разходи за извършването на експертизата, като употреба на материали, консумативи, използвани пособия, съоръжения и други;
6. други условия, оказващи влияние върху заплащането за извършената работа, в това число срочност на изпълнението, работа в почивни дни и национални празници.

6.1. Обстоятелствата по чл. 23, ал. 1 от Наредбата се установяват от органа, назначил експертизата, въз основа на справка-декларация от вещото лице съгласно приложение № 3 от Наредбата. При съобразяване и преценка на обстоятелствата по чл. 23, ал. 1 от Наредбата, справката-декларация не обвързва органа, назначил експертизата.

6.2. При извършване на експертиза от вещо лице, което е служител на МВР, разходите за труд, консумативи и режимни разноски се установяват със сметка по образец, утвърден със заповед на министъра на вътрешните работи.

6.3. Когато експертизата е изготвена от повече от едно вещо лице, възнаграждението по чл. 23, ал. 1 от Наредбата се заплаща на всяко едно от тях.

6.4. Ако вещото лице не представи документи за разходите, те се заплащат по преценка на органа, назначил експертизата.

7. За всеки действително отработен час се заплаща възнаграждение в размер 3,5 % от установената минимална работна заплата за страната към датата на възлагане на експертизата.

7.1. Броят на действително отработените часове се установява от справка-декларация съгласно приложение № 3 от Наредбата или от сметката по чл. 23, ал. 3 от Наредбата.

8. За особено сложни и специфични експертизи, извършени от висококвалифицирани вещи лица, възнаграждението може да бъде увеличено до 100%.

9. За експертизи, извършени в почивни дни, възнаграждението може да бъде увеличено от 75 % до 150 %, а през дните на официални празници - от 100 % до 200 %.

10. Изготвената експертиза се представя заедно със справка-декларация, към която се прилагат документи за извършените разходи, или със сметката по чл. 23, ал. 3 от Наредбата.

11. Не се признават за разходи, освен за случаите по чл. 23, ал. 1, т. 6 от Наредбата - по преценка на органа, който я е назначил:

1. разходи за билет за самолет освен когато командировката е в чужбина;
2. пътни разходи без представяне на билет или друг документ, удостоверяващ извършения разход;
3. разходи за една нощувка над 150 лв.

12. Ако прецени, че са налице основания да увеличи първоначално определеното възнаграждение, органът, възложил експертизата, определя окончателно възнаграждение.

13. Ако вещото лице не представи справка-декларация или ако органът, възложил експертизата, прецени, че няма основание да увеличи възнаграждението, то остава в първоначално определения му размер.

14. Възнаграждението и разходите на вещото лице по чл. 18 от Наредбата се изплащат въз основа на писмено разпореждане на органа, който го е назначил. Сумите се изплащат по банков път в срок до 30 дни от приемането на експертизата.

15. Сумите се изплащат от депозит или от бюджета на органа, назначил експертизата. Плащането на сумите се извършва след представяне от вещото лице на документ, съдържащ реквизитите по чл. 7 от Закона за счетоводството.

16. Ако органът, възложил експертизата, откаже да приеме заключението на вещото лице по причини, за които вещото лице отговаря, определеното възнаграждение не му се изплаща. Отказът се мотивира.

17. При наличие на основание по чл. 23, ал. 1 от Наредбата органът, назначил експертизата, може да промени размера на възнаграждението на вещото лице. За извършените корекции се посочват мотиви.

18. Когато експертизата е назначена по искане на страни, които не са освободени от заплащане на разноси, възнаграждението се определя предварително с първоначален депозит, който се внася по сметката на органа, назначил експертизата.

19. По дела, по които страните са освободени от разноси, се определя първоначално възнаграждение по чл. 24, ал. 1 от Наредбата.

20. Първоначално възнаграждение в минималния му размер може да се определи и в случаите по чл. 28, ал. 1 от Наредбата по преценка на органа, възложил експертизата.

21. Възнаграждение се определя и за устно допълнение към експертизата.

22. В случаите, когато след назначаването на експертиза досъдебното производство е възложено на друг разследващ орган, възнаграждението и разходите на вещото лице се определят от органа, приел експертизата.

23. Ако прецени, че са налице основания за намаляване на първоначално определеното възнаграждение, органът, възложил експертизата, определя окончателно възнаграждение. За намалението на възнаграждението се посочват мотиви.

24. Пътните, дневните и квартирните пари, свързани с изготвяне на експертизата, се заплащат от внесения депозит, съответно от сумите по бюджета.

24.1. Пътните разходи се установяват от органа, назначил експертизата, въз основа на попълнена справка-декларация от вещото лице. При пътуване с лично МПС, се изплащат пътни пари, равни на равностойността на изразходваното гориво по разходни норми, определени от производителя на МПС, по Наредбата за командировките в страната за разход на гориво – най-икономичния режим на движение, ведно с приложени оригинални разходооправдателни документи /касов бон, фактура/, с който се удостоверява извършеният разход.

25. Вещото лице започва дейността по извършване на експертизата, след като е внесен депозит за заплащане на труда му.

26. Възнаграждението на вещото лице не може да се определя под условие или да се обвързва с изхода от решаването на делото.

27. Висшият съдебен съвет осъществява контрол за изразходваните средства от органите на съдебната власт за изплащане на възнаграждения и необходимите разходи на вещите лица.

ЕТИЧНИ ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА ВЕЩОТО ЛИЦЕ

1. Вещото лице няма право да разпространява информацията за обстоятелствата, фактите и документите, които са му станали известни в хода на съдебната експертиза.
- 1.2. При прекратяване на функциите си вещото лице не е освободено от задължението си да пази тайна, свързана с дейността му като вещо лице.
2. Вещото лице е длъжно да извърши експертизата добросъвестно съобразно поставените му задачи, като използва съвременните постижения в съответната научна област.
3. Вещото лице не може да приема каквито и да са подаръци, услуги, ангажиране по други дела, ангажиране за работа, услуги или консултации от страна по делото или нейни представители до приключване на делото.
- 3.1. Към всяка експертиза вещото лице представя декларация, че не е в конфликт на интереси във връзка с изготвянето ѝ.
4. Вещото лице популяризира дейността си по начин и със средства, които дават вярна представа за неговата компетентност и възможностите на съответния вид експертиза.
5. Вещото лице може да депозира писмен мотивиран отказ за изготвяне на експертизата в 7-дневен срок от получаване на съобщението за конкретните задачи.

Съдебни експертизи по класове и видове

1. Клас „Криминалистични експертизи

Видове:

- 1.1. Криминалистични експертизи на писмени доказателства.
- 1.2. Трасологични експертизи.
- 1.3. Съдебно-балистични експертизи.
- 1.4. Дактилоскопни експертизи.
- 1.5. Биометрични криминалистични експертизи.
- 1.6. Лицево-идентификационни експертизи.
- 1.7. Фоноскопни експертизи.
- 1.8. Идентификация на моторни превозни средства.

2. Клас „Съдебномедицински експертизи

Видове:

- 2.1. Съдебномедицинска експертиза на труп и трупни части.
- 2.2. Съдебномедицинска експертиза на живи лица.
- 2.3. Съдебномедицинска експертиза на веществени доказателства.
- 2.4. Съдебномедицинска експертиза по материали на досъдебното и съдебното производство.
- 2.5. Съдебномедицинска експертиза за телесно здраве.
- 2.6. Съдебномедицински експертизи за идентификация на човека.
- 2.7. Съдебномедицинска експертиза за установяване на родителския произход.
- 2.8. Съдебномедицински експертизи за идентификация на личността, включително и при изследвания за родителски произход, чрез серологични, ДНК, морфологични, морфометрични и други анализи.

3. Клас „Съдебна експертиза на психичното състояние”.

Видове:

- 3.1. Съдебно-психиатрична експертиза.
- 3.2. Съдебно-психологична експертиза.
- 3.3. Съдебна психолого-психиатрична експертиза.
- 3.4. Съдебна експертиза на психичното състояние по писмени данни.

4. Клас „Съдебно-икономически експертизи”

Видове:

- 4.1. Съдебно-счетоводна експертиза.
- 4.2. Съдебна финансово-икономическа експертиза.
- 4.3. Съдебно-стокова експертиза.

5. Клас „Съдебни инженерно-технически експертизи”.

Видове:

- 5.1. Съдебна инженерно-техническа експертиза.
- 5.2. Съдебна автотехническа експертиза.
- 5.3. Съдебна инженерно-технологична експертиза.
- 5.4. Съдебна компютърно-техническа експертиза.
- 5.5. Съдебна строително-техническа експертиза.
- 5.6. Съдебно-пожаротехническа експертиза.
- 5.7. Съдебно-енергийна експертиза.
- 5.8. Съдебнооценителска автотехническа експертиза.
- 5.9. Съдебна електротехническа експертиза.

6. Клас „Съдебно-биологични експертизи”.

Видове:

- 6.1. Съдебно-ботаническа експертиза.

- 6.2. Съдебно-зоологическа експертиза.
- 6.3. Съдебно-микробиологична експертиза.
- 6.4. Съдебно-ентомологична експертиза.
- 6.5. Съдебно-екологична експертиза.

7. Клас „Експертизи на материали, вещества и изделия“

Видове:

- 7.1. Съдебно-химическа експертиза.
- 7.2. Съдебно-физическа експертиза.
- 7.3. Съдебна физико-химическа експертиза.
- 7.4. Съдебна химико-токсикологична (токсикохимична) експертиза.

8. Клас "Съдебни селскостопански експертизи"

Видове:

- 8.1. Съдебна ветеринарномедицинска експертиза.
- 8.2. Съдебна агротехническа експертиза.

9. Клас "Съдебно-изкуствоведски експертизи"

10. Клас "Оценителни експертизи"

- 10.1. Оценка на недвижими имоти.
- 10.2. Оценка на недвижими културни ценности.
- 10.3. Оценка на машини и съоръжения.
- 10.4. Оценка на права на интелектуалната и индустриалната собственост и други фактически отношения.
- 10.5. Оценка на търговски предприятия и вземания.
- 10.6. Оценка на финансови активи и финансови институции.
- 10.7. Оценка на други активи, включително произведения на изкуството, които не са движими културни ценности.
- 10.8. Оценка на земеделски земи и трайни насаждения.
- 10.9. Оценка на поземлени имоти в горски територии.

11. Клас "Криминалистични експертизи в областта на цифровите и комуникационните технологии"

Видове:

- 11.1. Криминалистична експертиза на компютърни системи и мрежови устройства.
- 11.2. Криминалистична експертиза на комуникационни устройства.
- 11.3. Криминалистична експертиза на електронни устройства.
- 11.4. Криминалистична експертиза на видео/аудиозаписи и цифрови изображения.
- 11.5. Криминалистична експертиза на облачни пространства.

12. Клас "Други съдебни експертизи"

СПРАВКА-ДЕКЛАРАЦИЯ
по чл. 23, ал. 2 и чл. 24, ал. 2 от Наредба № Н-1 от 2023 г. за вписването,
квалификацията и възнагражденията на вещите лица

от .....,
ЕГН ....., пост. адрес .....,
.....,
тел./факс ....., моб. ...., e-mail: .....
назначен за вещо лице по ..... № ...../..... г.
на .....

(орган, назначил експертизата)

№	ДД.ММ.ГГ Дата/час	Описание на извършената работа	Възнаграждение (лв.)			Разходи (лв.)	
			на час	време	сума	вид	сума
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
					СТОЙНОСТ	СТОЙНОСТ	

Добавка за особено сложна и специфична експертиза:

..... стойност (лв.).

Добавка за експертиза, извършена в почивни дни или национални празници:

..... стойност (лв.).

Обща сума за плащане ..... лв., дължими от бюджета/набирателната сметка.

Сумата да бъде преведена по сметка с IBAN № .....,

банков код ....., при банка .....

ИЗВЕСТНА МИ Е НАКАЗАТЕЛНАТА ОТГОВОРНОСТ ПО ЧЛ. 313 НК.

Гр. ....

Вещо лице: .....